

Książka elektroniczna – nowe perspektywy

Opracowała:

Beata Sławińska-Kopyś

Historia e-książek

- w roku 1971 Amerykanin Michael Heart, postanowił stworzyć bibliotekę książek w formacie elektronicznym – *Projekt Gutenberga* <http://gutenberg.net>
- Pierwsze e-książki zapisane były w zwykłym formacie tekstowym (w tzw. kodzie ASCII)
- Obecnie liczy ponad 6200 dzieł

(eBook - od ang. electronic book

- publikacją elektroniczną jest zestaw dokumentów wyposażony we własny system nawigacyjny i wyszukiwawczy dostarczany w postaci pliku przeznaczonego do odczytu w odpowiedniej przeglądarce bądź zewnętrznym urządzeniu odczytującym

Tak więc, książką elektroniczną jest:

- elektronicznie zapisany tekst możliwy do odtworzenia na zwykajnym komputerze domowym,
- specjalne urządzenie elektroniczne zaopatrzone w wyświetlacz, pamięć, oprogramowanie oraz łącze niezbędne do załadowania pliku z określoną treścią.

Elektroniczne formaty książek:

Do najbardziej rozpowszechnionych formatów dokumentów uznawanych za eBook należą :

- systemy pomocy WinHelp, HTML Help, a także format LIT opracowany dla przeglądarki Microsoft Reader.
- wymagają one zainstalowania przez użytkownika odpowiedniego oprogramowania.

Firma Adobe i format PDF (Portable Document Files) – liderem na rynku książki elektronicznej.

- Format ten daje możliwość wiernego odwzorowania dokumentu,
- możliwość jego wydruku,
- tworzenia zaawansowanych konstrukcyjnie, efektownych prezentacji elektronicznych,
- bezpłatne udostępnianie przez producenta przeglądark Acrobat Reader oraz Acrobat eBook Reader.

Specjalistyczne urządzenia przeznaczone wyłącznie do zapisywania i odczytywania cyfrowego tekstu

- możliwość zmagazynowania kilku tysięcy stron tekstu,
- ściągania przy pomocy Internetu kolejnych publikacji,
- często również sporządzania notatek na marginesie czytanej książki.

Specjalistyczne urządzenia przeznaczone wyłącznie do zapisywania i odczytywania cyfrowego tekstu - oferta firm :

- SoftBook firmy SoftBook Press,
- RocketBook produkowany przez NuvaMedia,
- Everybook oraz Librius Millenium Reader.

Książka elektroniczna - nowe perspektywy

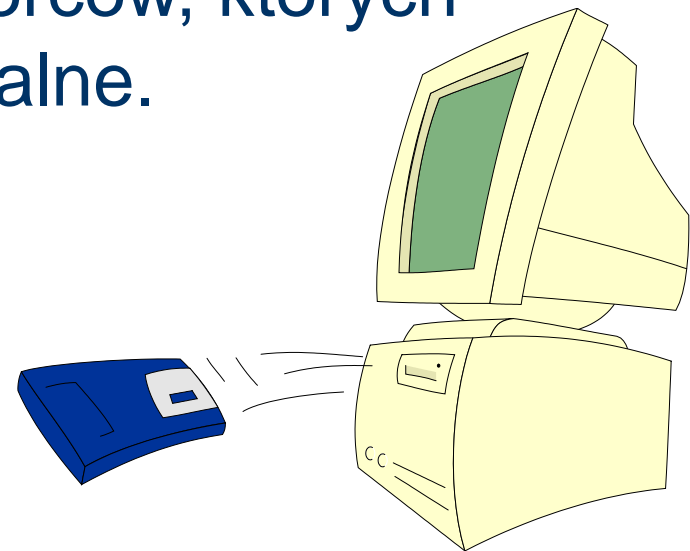
- Duży wpływ na procesy edukacyjne
- Tekst rozpowszechniany poprzez szybkie łącza internetowe i odczytywany na monitorze komputera stał się wszechobecny.
- krótkie informacje przesyłane pocztą elektroniczną,
- obieg tekstów literackich, prac naukowych, a nawet wypracowań szkolnych.

E-Book a prawa autorskie - zalety i wady

- nagminne łamanie praw autorskich w internetowej rzeczywistości
- korzystanie z legalnych zasobów eBooków, których jest w Polsce coraz więcej
- stale zwiększają się zbiory wirtualnych bibliotek udostępniane bądź bezpłatnie, bądź na bardzo korzystnych finansowo warunkach
- wielu autorów współczesnych rezygnuje częściowo z ochrony praw autorskich na rzecz internetowej promocji swoich nowych książek

Aktualność, dostępność ...

- E-Booki - rozwiązaniem problemu nieopłacalności edycji niskonakładowych, wartościowych publikacji, interesujących stosunkowo wąski krąg odbiorców, których wydanie drukiem bywa nierealne.

Darmowe eBooki

- Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne (<http://www.wsip.com.pl/>) oferują np. pełne teksty programów nauczania dla szkół masowych i specjalnych.

A decorative graphic on the left side of the slide, consisting of a light green vertical bar and a dark blue horizontal bar with rounded ends.

O e-Bookach w Internecie

Polska Biblioteka Internetowa -

<http://www.pbi.edu.pl>

- Sztandarowa inwestycja ostatnich lat w dziedzinie książki elektronicznej w Polsce
- W styczniu 2004 roku oddano do użytku nowy serwis PBI. Zmianie uległo opracowanie techniczne stron PBI (większa funkcjonalność, dodatkowe opcje dla zarejestrowanych użytkowników),
- zwiększono również zasoby serwisu (ponad 10500 publikacji dostępnych w pierwszej połowie kwietnia 2004 roku).
- Do 2008 roku zaplanowano zdigitalizowanie wszystkich zasobów archiwalnych literatury polskiej

<http://www.literatura.net.pl/>

- Czołowy portal książki elektronicznej oferujący bogaty zbiór tekstów z różnych rodzajów literatury polskiej i obcej.
- Znaczna część tekstów udostępniona jest bezpłatnie, pozostałe zasoby dostępne są po opłaceniu symbolicznego abonamentu.

Wirtualna Biblioteka Literatury Polskiej -

<http://monika.univ.gda.pl/~literat/books.htm>

- Rewelacyjny projekt realizowany w ramach programu UNESCO "Biblioteka Wirtualna Klasycznych Tekstów Literatury Świata,,
- Serwis redagowany przez Marka Adamca z Uniwersytetu Gdańskiego. Naprawdę warto zobaczyć i zostać na dłużej!

Oferta Wirtualnej Biblioteki Literatury Polskiej :

- Bogaty wybór tekstów klasyków polskiej literatury, od czasów średniowiecza do połowy XX wieku
- Ryciny, pliki dźwiękowe, dokumentujące wydarzenia historyczne i kulturalne w Polsce
- Większość książek zapisana jest w formacie HTML
- Wyboru poszukiwanego utworu dokonujemy w alfabetycznym indeksie autorów lub katalogu tytułowym

Skarby Literatury Polskiej -

<http://www.polska.pl/literatura/index.htm>

- To jeden z najciekawszych serwisów zawierający wybór najbardziej znaczących dzieł literatury polskiej wolnych od praw autorskich w dniu 1 września 1999 roku (format PDF).
- Prezentowane materiały zostały przygotowane w ramach projektu Wirtualnej Biblioteki Literatury Polskiej w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego.
- System wyszukiwania utworów w układzie alfabetycznym tytułów oraz w podziale na epoki literackie.

Oferta serwisu Skarby Literatury Polskiej

- Znaczna część dorobku polskich twórców – od średniowiecza do współczesności
- np. pięknie ilustrowane wydanie dzieł „Pana Tadeusza” Mickiewicza oraz „Trylogii” Sienkiewicza
- *Przewodnik encyklopedyczny* zawierający hasła bibliograficzne i rzeczowe z zakresu literatury polskiej

Biblioteka Główna Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie -

<http://www.bg.agh.edu.pl/skrypty/index.html>

- polska uczelnia realizująca program udostępniania książek w wersji elektronicznej.
- Zbiory podzielono na kilka kategorii: skrypty uczelniane, inne publikacje, książki stare i rękopisy oraz książki wydane przed 1945 rokiem (od początku XIX w.).
- Teksty publikacji współczesnych wydanych przez AGH do pobrania w postaci plików PDF

The Online Books Page - <http://digital.library.upenn.edu/books>

- Portal zawierający odnośniki do ponad 20 tysięcy tekstów światowej klasyki literackiej (dane z dnia 16 lutego 2004 roku).
- W przypadku wielu tytułów możliwe jest ich bezpłatne pobranie z Internetu (dotyczy to zwłaszcza tekstów opracowanych w ramach Project Gutenberg).
- Strona w języku angielskim.

Oprogramowanie

- Adobe Systems Incorporated - <http://www.adobe.com>
- Microsoft Reader - <http://www.microsoft.com/reader>
- OverDrive, Inc. - <http://www.overdrive.com/readerworks>
- Chip Download - <http://download.chip.pl>
- PDFonline - <http://www.pdfonline.pl>

Adobe Systems Incorporated -

<http://www.adobe.com>

- Strona firmy produkującej najpopularniejsze oprogramowanie do przeglądania i tworzenia eBooków.
- Znaleźć można tam również dużo praktycznych informacji o formacie PDF, w którym zapisuje się większość książek elektronicznych.
- Strona w języku angielskim.

Microsoft Reader -

<http://www.microsoft.com/reader>

- Oficjalna strona przeglądarki Microsoft Reader
- udostępniana bezpłatnie przez wiodącą firmę branży komputerowej.

OverDrive, Inc. -

<http://www.overdrive.com/readerworks>

- oferta firmy OverDrive – producenta m.in. programu ReaderWorks przeznaczonego do tworzenia eBooków w formacie LIT (Microsoft Reader).
- Wśród kilku komercyjnych wersji programu znajduje się także darmowa wersja ReaderWorks Standard 2.0.

Chip Download - <http://download.chip.pl>

- Bogaty wybór programów do pobrania z witryny znanego czasopisma komputerowego "Chip".
- Jedną z kategorii oprogramowania jest dział "E-książki" zawierający około dwudziestu przydatnych aplikacji związanych z eBookami (przeglądarki, programy do konwersji formatów i tworzenia książek elektronicznych).

PDFonline - <http://www.pdfonline.pl>

- Bardzo oryginalny serwis internetowy prowadzony przez Lecha Sozańskiego i Mirosława Nikolina.
- Nie udostępnia wprawdzie zasobów oprogramowania do pobrania, lecz umożliwia łatwą i szybką konwersję on-line plików DOC i HTML do formatu PDF.

<http://www.pdfonline.com/>

- Witryna firmy BCL Technologies, analogiczna do krajowego serwisu PDFonline.
- Serwis wyróżnia się możliwością konwersji on-line dokumentów w licznych formatach (m. in. PDF, HTML itd.) oraz wysoką jakością wizualną otrzymanych w efekcie konwersji plików.
- Wygenerowane eBooki wysyłane są na adres mailowy użytkownika.
- Udostępniono również do pobrania wiele programów przydatnych do tworzenia książek elektronicznych.
- Serwis w języku angielskim.

Osobną grupę e-książek stanowią:

- Encyklopedie, słowniki, książki telefoniczne, bazy teleadresowe
- Forma elektroniczna tych publikacji jest chętnie wykorzystywana m.in. ze względu na wygodę i szybki dostęp do poszukiwanej informacji.

Pamiętajmy jednak...

- że ciągle też jest i będzie stara poczciwa książka i szelest kartek będzie ciągle miłym dla naszego ucha odgłosem.
- że istnieje ciągłość pomiędzy „e-bookami” a tradycyjnymi książkami, książka elektroniczna, czasopismo elektroniczne, sieciowe zasoby informacyjne coraz harmonijnie koegzystują z rzeczywistością nie zawsze wirtualną...

Bibliografia

- Książka elektroniczna [Dokument elektroniczny] .
- Tryb dostępu:
<http://www.vulcan.edu.pl/biblioteka/ebook/index.html>
Dział redaguje: Jarosław Misiak